

Соловей Ірина Юріївна

курсант 2-го курсу факультету економіко- правової безпеки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

професор кафедри адміністративного права, процесу та
адміністративної діяльності, доктор юридичних наук,
професор, полковник поліції **Миронюк Р.В.**

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

Актуальність моєї теми полягає у тому, що не є припустимим, те що поліцейські за вчинення правопорушення притягуються до подвійної юридичної відповідальності, а саме адміністративної та дисциплінарної. Адже це порушує Конституцію України, де у 61 статті вказано: «Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення». Тобто вчиняючи це, порушуються права громадянина, а це не є законно.

На мою думку, це є неправильно. Адже чому поліцейський який, наприклад, перевищив швидкість має нести адміністративну відповідальність у вигляді сплати штрафу, а також іще дисциплінарну, наприклад, позбавлення премій. Також не є коректним, що службова особа за вчинення корупції може нести аж потрібну відповідальність, а саме кримінальну, адміністративну та дисциплінарну.

Переходячи до аналізу юридичної відповідальності, відзначимо, що в науковій літературі існує значна кількість підходів щодо визначення сутності цього поняття. Так, авторський колектив російського підручника «Теорія держави і права» трактує юридичну відповідальність як «застосування до правопорушника передбачених санкцією юридичної норми заходів державного примусу, які виражаються у формі позбавлення особистого, організаційного або майнового характеру» [1, с 418].

О.Ф. Скакун відзначає, що юридична відповідальність – це передбачені законом вид і міра державно- владного примусу, коли певна особа за скоєння правопорушення зазнає втрат особистого, організаційного або майнового характеру [2, с 466]. За В.В. Лазаревим, юридична відповідальність – це передбачена санкцією правової норми міра державного примусу, у якій висловлюється державний осуд винного в правопорушенні суб'єкта і яка полягає в понесенні ні негативних наслідків і обмежень особистого, майнового або організаційного характеру [3, с 41].

Таким чином, юридична відповідальність – це обов'язок особи, яка вчинила правопорушення, зазнати для себе відповідальні, встановлені державою в законодавстві у вигляді правових санкцій, негативні наслідки

особистого, майнового чи організаційного характеру. Застосування до особи юридичної відповідальності відбувається тільки у встановленому порядку.

У законі «Про Національну поліцію» [4] вказано, що у випадку вчинення протиправних діянь поліцейські несуть, адміністративну, кримінальну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність згідно закону.

Правопорушенням, пов'язаним з корупцією, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»² визнається діяння, що не містить ознак корупції, але порушує вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну або цивільно-правову відповідальність.

На думку В.К. Колпакова, «адміністративна відповідальність – це специфічне реагування держави на адміністративне правопорушення, що полягає в застосуванні уповноваженим органом або посадовою особою передбаченого законом стягнення до суб'єкта правопорушення» [5, с. 289]. Ю.П. Битяк та В.В. Зуй визначають адміністративну відповідальність як «різновид юридичної відповідальності фізичних та юридичних осіб перед органами виконавчої влади, а у випадках, встановлених законом, – перед судом (суддею) за порушення загальнообов'язкових адміністративно-правових норм на підставі застосування до винного адміністративних стягнень, заходів впливу (до неповнолітніх)» [6, с. 121]

Особливості адміністративної відповідальності працівників органів внутрішніх справ відображено у ст. 15 Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої в більшості випадків вони несуть відповідальність за адміністративні проступки за Дисциплінарним статутом, тобто дисциплінарну відповідальність. І лише в окремих випадках їх може бути притягнуто до адміністративної відповідальності на загальних засадах за: порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху тощо. Тут мається на увазі порушення обов'язкових для виконання приписів нормативних документів, які визначають критерії безпеки та нешкідливості для людини чинників навколишнього середовища і вимоги до забезпечення оптимальних або допустимих умов життєдіяльності людини [7].

Неважко помітити, що усі перелічені правопорушення загальнопоширені й не відображають специфіки служби в органах внутрішніх справ. Вони можуть бути скоєні, в принципі, і особовим складом ОВС, і будь-якими фізичними особами. Саме тому чинне законодавство не визначає суттєвої різниці у відповідальності за ці правопорушення між працівниками органів внутрішніх справ та іншими категоріями громадян. До осіб рядового і начальницького складу застосовуються такі види адміністративних стягнень: попередження, штраф, оплатне вилучення предмета, конфіскація предмета, позбавлення спеціального права. Проте до

цих осіб, на відміну від інших громадян, не можна застосувати такі види адміністративних стягнень, як виправні роботи та адміністративний арешт, бо ці заходи за своїм характером несумісні з несенням служби в органах внутрішніх справ. [8].

А також дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність згідно з чинним законодавством України настає за порушення трудової дисципліни й службових обов'язків. Такі порушення можуть бути виражені як у діях, так і в бездіяльності, допускатися як свідомо, та і з необережності.

Дисциплінарна відповідальність полягає в обов'язку працівника відповідати перед власником або уповноваженим ним органом за скоєний ним дисциплінарний проступок і понести відповідні санкції передбачені нормами трудового права і може розглядатися в двох аспектах: як реакція на дисциплінарний проступок у сфері трудових відносин та можливість застосування до порушника заходів дисциплінарного стягнення, визначених у трудовому законодавстві, а також як наслідок невиконання чи неналежного виконання трудових обов'язків конкретним працівником із застосуванням санкцій за порушення трудової дисципліни. Деякі категорії держаних службовців у зв'язку з виконанням своїх повноважень відповідають у дисциплінарному порядку і за проступки, які порочать їх як державних службовців або дискредитують органи, в яких вони працюють.

З вищеперерахованого можу зробити висновок, що поліцейські несуть такі види відповідальності як кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна. І майже за усі злочини поліцейські несуть подвійну відповідальність, що є незаконно. Було б правильніше внести зміни до законодавства і вказати, що за вчинення правопорушення ця персона мусить понести один вид юридичної відповідальності. Адже не дуже є справедливо, якщо за вчинення певного правопорушення чи проступку працівник поліції буде нести як адміністративну, так і дисциплінарну.

1. Теория государства и права : [учеб. для юрид. вузов т фак-тов]/ под ред. А. Б. Корельського и В.Д.Перевалова.-М. :Норма-Инфра,1998.-570 с.

2. Скакун О.Ф. Теория государства и права : [учебник]- Харьков: Консум; Ун-т внут.дел,2000.- 704с.

3. Лазерев В.В. Общая теория права и государства : [учебник].- 3-е изд., перераб. и доп.- М : Юрист, 2002.-517 с.

4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII// Відомості Верховної Ради(ВРУ).-2015.-№40-41.-ст 379.

5. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підручник / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – С. 289.

6. Битяк Ю.П. Административное право Украины (Общая часть): учебное пособие / Ю.П. Битяк, В.В. Зуй. – Х.: Одиссей, 1999. – С. 121.

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 27.09.2018 2262-VIII.

8. Про запобігання корупції :Закон України від 14.10. 2014 року 1700-VII